

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 588/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **PROMETHEUS, s. r. o.**, Štefánikova 18, Humenné, IČO 46 767 631, zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Šepel'ovou, Námestie slobody 25, Humenné, proti uzneseniam Okresného súdu Michalovce č. k. 29 Cb 3/2021 z 28. apríla 2022 a č. k. 29 Cb 3/2021 zo 14. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uzneseniami Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 29 Cb 3/2021 z 28. apríla 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie vydané vyššou súdnou úradníčkou“) a č. k. 29 Cb 3/2021 zo 14. augusta 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie vydané sudkyňou“). Súčasne navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutých uznesení (až do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu), napadnuté uznesenia zrušil a priznal jej náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupovala v procesnom postavení žalovanej v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 29 Cb 3/2021 o zaplatenie sumy 1 920 eur s príslušenstvom. Okresný súd v rozsudku z 21. júla 2021 vo výroku II priznal žalobkyni proti sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uvedené potvrdil Krajský súd v Košiciach, keď o odvolaní sťažovateľky rozhodol rozsudkom č. k. 3 Cob 121/2021 z 31. januára 2022 a zároveň žalobkyni proti sťažovateľke priznal aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Uznesením Okresného súdu Prešov uverejneným v Obchodnom vestníku 3. marca 2022 bolo proti sťažovateľke začaté reštrukturalizačné konanie. Následne uverejnením uznesenia Okresného súdu Prešov v Obchodnom vestníku 11. apríla 2022 došlo k povoleniu reštrukturalizácie sťažovateľky. A napokon uverejnením uznesenia Okresného súdu Prešov v Obchodnom vestníku 23. decembra 2022 došlo k potvrdeniu reštrukturalizačného plánu a ku skončeniu reštrukturalizácie sťažovateľky.

4. O výške trov konania (609,80 eur) rozhodol okresný súd napadnutým uznesením z 28. apríla 2022 vydaným vyššou súdnou úradníčkou (po povolení reštrukturalizácie sťažovateľky 11. apríla 2022). Proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky podala sťažovateľka sťažnosť, v ktorej namietala priznanie odmeny za úkon vyjadrenia k podaniu žalovaného z 12. júla 2021. O sťažnosti rozhodla sudkyňa okresného súdu napadnutým uznesením zo 14. augusta 2023 (po skončení reštrukturalizácie sťažovateľky 23. decembra 2022), ktorým jej sťažnosť ako nedôvodnú zamietla.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti dôvodí, že okresný súd „*konal svojvoľne a vydal Uznesenie sp. zn. 29Cb/3/2021-130 zo dňa 28. apríla 2022 v ex lege prerušenom súdnom konaní v rozpore s kogentným ust. § 118 ods. 4 ZKR a Uznesenie sp. zn. 29Cb/3/2021-158 zo dňa 14. augusta 2023 v ex lege zastavenom súdnom konaní v rozpore s kogentným ust. § 156 ZKR, pričom svoj postup v rozpore s kogentnými normami zákona o konkurze a reštrukturalizácii de lege lata nijakým spôsobom neodôvodnil, porušil základné právo Sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR; zároveň Porušovateľ výrokom svojho rozhodnutia zasiahol do majetkových práv Sťažovateľky, pretože rozhodol o nároku voči Sťažovateľke a uložil Sťažovateľke povinnosť uhradiť nárok, ktorý sa už stal voči Sťažovateľke nevymáhateľným v zmysle ust. § 155 ods. 2 ZKR, a to dňa 23. decembra 2022 zverejnením Uznesenia Okresného súdu Prešov o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku, čím porušil základné právo Sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR.*“.

6. Sťažovateľka v tejto súvislosti poukazuje na nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 186/2021 z 13. júla 2021, s ktorým sa v plnej miere stotožňuje a podľa ktorého „*účelom konkurzného konania je konsolidácia dlhov úpadcu vzniknutých do určitého časového momentu, a to v zásade bez splnenia podmienky, aby pohľadávky vzniknuté pred rozhodujúcim dňom boli judikované, čo sa týka ich výšky. Prihliadnuc na tento významný aspekt, je možné akceptovať názor, že nárok na náhradu trov konania konštituovaný meritórnym súdnym rozhodnutím (čo sa týka základu) je možné prihlásiť do konkurzu aj bez existencie rozhodnutia o výške trov konania. To platí v prípade, ak nárok na náhradu trov konania vznikol pred tzv. rozhodujúcim dňom, čo znamená, že rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania nadobudlo právoplatnosť pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo bola poskytnutá ochrana pred veriteľmi.*“.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu označených základných práv sťažovateľky napadnutým uznesením vydaným vyššou súdnou úradníčkou:

7. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie vydané vyššou súdnou úradníčkou, keďže ho už meritórne preskúmal na základe sťažnosti okresný súd (napadnutým uznesením vydaným sudkyňou).

8. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených základných práv sťažovateľky napadnutým uznesením vydaným sudkyňou:

9. Jednou z rovín subsidiarity v konaní pred ústavným súdom je to, aby ústavný súd mohol prebrať skutkové a právne závery všeobecných súdov a tie vyhodnotiť v teste ústavnosti. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

10. Základ pre rozhodovanie ústavného súdu je urobený už predchádzajúcou rozhodovacou činnosťou orgánu verejnej moci (napr. VERNARSKÝ, M. Ústavná sťažnosť a opravné prostriedky v civilnom procese. In: *Justičná revue*, roč. 68, č. 3/2016, s. 248.). Princíp subsidiarity však zasahuje aj do argumentačnej (vecnej) časti ústavnej sťažnosti a sťažovateľ je povinný podľa judikatúry ústavného súdu uplatniť v konaniach predchádzajúcich ústavnej sťažnosti rovnakú argumentáciu, ako uplatňuje v návrhu na konanie o ústavnej sťažnosti Uvedené je zároveň aj vyjadrením zásady sebaobmedzenia a minimalizácie zásahov ústavného súdu do činnosti všeobecných súdov (IV. ÚS 303/04). Ústavný súd má tak kompetenciu zasiahnuť, len keď všeobecné súdy v rámci konania poskytnutému sťažovateľovi zlyhajú (m. m. I. ÚS 570/2023).

11. Dňa 11. apríla 2022, teda v čase pred vydaním napadnutého uznesenia vyššou súdnou úradníčkou, došlo k povoleniu reštrukturalizácie sťažovateľky, čo podľa jej názoru malo mať za následok, že konanie vo veci sťažovateľky sa prerušilo podľa § 118 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Sťažovateľka teda už v sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyššou súdnou úradníčkou mohla namietať, že konanie je zo zákona prerušené. To však neurobila. Zo sťažnosti,

ktorá je prílohou ústavnej sťažnosti sťažovateľky, je zrejmé, že v nej namietala iba priznanie odmeny za úkon vyjadrenia k podaniu žalovaného z 12. júla 2021. K sťažnosti pripojila podanie označené ako „Oznámenie“, v ktorom informovala okresný súd o povolení reštrukturalizácie sťažovateľky majúcom za následok prerušenie súdnych konaní.

12. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

13. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

14. Z pohľadu ústavného súdu treba konštatovať, že hoci sťažovateľka proti napadnutému uzneseniu vydanému vyššou súdnou úradníčkou podala sťažnosť, námietky vyplývajúce z bodov 5 a 6 v nej však neuplatnila. Z formálneho hľadiska preto platí, že sťažovateľka síce účinný prostriedok nápravy podala, avšak z materiálneho hľadiska vzaté v ňom uvedené námietky neuplatnila, čo vedie k záveru o neprípustnosti týchto námietok. Prvýkrát ich uviedla až v ústavnej sťažnosti. K tomu treba ešte dodať, že sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že uvedené námietky v sťažnosti podanej proti uzneseniu vydanému vyššou súdnou úradníčkou neuplatnila z dôvodov hodných osobitného zreteľa. V dôsledku tejto skutočnosti ani neprichádzal do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

15. Pokiaľ sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukazuje na podanie označené ako „Oznámenie“, ktoré pripojila k sťažnosti proti napadnutému uzneseniu vydanému vyššou súdnou úradníčkou, ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že uvedené podanie nie je obsahovo formulované ako sťažnostná námietka. Ide o prílohu, ktorá má informatívny charakter. Z uvedeného uhla pohľadu nemal okresný súd dôvod, aby sa v napadnutom uznesení zaoberal možnosťou vyššej súdnej úradníčky vydať rozhodnutie o výške trov konania. To platí aj pre úvahu o prípadnej reakcii *ex officio*, ak z pohľadu sudkyne rozhodujúcej o sťažnosti taká možnosť vyššej súdnej úradníčky daná bola – bez ohľadu na zvažovanie potreby označeného postupu sudkyne. Ústavný súd už z pohľadu konania o ústavnej sťažnosti vysvetlil (body 9 a 10 tohto odôvodnenia), že neuplatnenie uplatniteľnej námietky (vrátene tej, ktorá podlieha aj oficióznemu prieskumu) spôsobom, na ktorý by súd musel reagovať, a oproti tomu jej uplatnenie až ako námietky v ústavnej sťažnosti je procesne diskvalifikačné s konzekvenciou legálne definovanou v nasledujúcom bode.

16. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol pre jej neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu